ततो युधिष्ठिरः प्रेक्ष्य व्यूहं तमतिमानुषं । अजय्यमरिभिः सङ्घे पार्षतं वाक्यमब्रवीत् ।
ब्राह्मणस्य वशं नाहमियामद्य यथा प्रभो । पारावतसवर्णाश्व तथा नीतिर्विधीयतां ।
॥ धृष्टद्युम्न उवाच ॥ द्रोणस्य यतमानस्य वशं नैष्यसि सुव्रत । अहमावारयिष्यामि द्रोणमद्य सहानुगं ।
मयि जीवति कौरव्य नोद्वेगं कर्त्तुमर्हसि । न हि शक्तो रणे द्रोणो विजेतुं मां कथञ्चन । ८१५
॥ सञ्जय उवाच ॥ एवमुक्त्वा किरन् बाणान् द्रुपदस्य सुतो बली । पारावतसुवर्णाश्वः स्वयं द्रोणमुपाद्रवत् ।
अनिष्टदर्शनं दृष्ट्वा धृष्टद्युम्नमवस्थितं । क्षणेनैवाभवद्द्रोणो नातिहृष्टमना इव ।
तन्तु सम्प्रेक्ष्य पुत्रस्ते दुर्म्मुखः शत्रुकर्षणः । प्रियं चिकीर्षुर्द्रोणस्य धृष्टद्युम्नमवारयत् ।
स संप्रहारस्तुमुलः सुघोरः समपद्यत । पार्षतस्य च शूरस्य दुर्म्मुखस्य च भारत ।
पार्षतः शरजालेन क्षिप्रं प्रच्छाद्य दुर्म्मुखं । भारद्वाजं शरौघेन महता समवारयत् । ८२०
द्रोणमावारितं दृष्ट्वा भृशमायात्तवात्मजः । नानाविद्धैः शरव्रातैः पार्षतं समनोहयत् ।
तयोर्विषक्तयोः सङ्घे पाञ्चाल्यकुरुमुख्ययोः । द्रोणो यौधिष्ठिरं सैन्यं बहुधा व्यधमच्छरैः ।
अनिलेन यथाऽभ्राणि विच्छिन्नानि समन्ततः । तथा पार्थस्य सैन्यानि विच्छिन्नानि क्वचित् क्वचित् ।
मुहूर्त्तमिव तद्युद्धमासीन्मधुरदर्शनं । तत उन्मत्तवद्राजन् निर्म्मर्य्यादमवर्त्तत ।
नैव स्वे न परे राजन्नाज्ञायन्त परस्परं । अनुमानेन संज्ञाभिर्युद्धं तत् समवर्त्तत । ८२५
चूडामणिषु निष्केषु भूषणेष्वपि वर्म्मसु । तेषामादित्यवर्णाभा रश्मयः प्रचकाशिरे ।
तत्प्रकीर्णपताकानां रथवारणवाजिनां । बलाकासबलाभ्राभं ददृशे रूपमाहवे ।
नरानेव नरा जघ्नुरश्वाश्च हयां हयान् । रथाश्च रथिनो जघ्नुर्व्वारणान् वरवारणाः ।
समुच्छ्रितपताकानां गजानां परमर्द्दिपैः । क्षणेन तुमुलो घोरः सङ्ग्रामः समपद्यत ।
तेषां संसक्तगात्राणां वर्षतामितरेतरं । दन्तसङ्घातसंघर्षात्सधूमोऽग्निरजायत । ८३०
विप्रकीर्णपताकास्ते विषाणजनिताग्नयः । बभूवुः खं समासाद्य सविद्युत इवाम्बुदाः ।
विचिपद्भिर्भिदद्भिश्च निपतद्भिश्च वारणैः । सम्बभूव मही कीर्णा मेघैर्द्यौरिव शारदी ।
तेषामाहन्यमानानां बाणतोमरवृष्टिभिः । वारणानां रवो जज्ञे मेघानामिव संप्लवे ।
तोमराभिहताः केचिद्बाणैश्च परमर्द्दिपाः । विचेरुः सर्व्वनागानां शब्दमेवापरेऽव्रजन् ।
विषाणाभिहताश्चापि केचित्तत्र गजा गजैः । चक्रुरार्त्तस्वनं घोरमुत्पातजलदा इव । ८३५
प्रतीपाः क्रियमाणाश्च वारणा वरवारणैः । उन्मथ्य पुनराजघ्नुः प्रेषिताः परमाङ्कुशैः ।
महामात्रैर्म्महामात्रास्ताडिताः शरतोमरैः । गजेभ्यः पृथिवीं जग्मुर्म्मुक्तप्रहरणाङ्कुशाः ।
निर्म्मनुष्याश्च मातङ्गा विनदन्तस्ततस्ततः । छिन्नाभ्राणीव सम्पेतुः सम्प्रविश्य परस्परं ।
हतान्परिवहन्तश्च पातितान् पतितायुधान् । दिशो जग्मुर्म्महानागाः केचिदेकचरा इव ।
ताडितास्ताड्यमानाश्च तोमरर्ष्टिपरश्वधैः । पेतुरार्त्तस्वरं कृत्वा तदा विशसने गजाः । ८४०
तेषां शैलोपमैः कायैर्निपतद्भिः समन्ततः । आहता सहसा भूमिश्चकम्पे च ननाद च ।